



SKÅRLÆGNING ELLER DIREKTE HØST AF GRÆSFRØ?

STØTTET AF

Frøafgiftsfonden

Hundegræs skal altid skårlægges, men ellers er der ikke et entydigt svar på, om der skal skårlægges eller høstes direkte. Det afhænger af mange faktorer, hvoraf nogle er nævnt i denne artikel. Men få nu det frø tørret i høst.

Hvert år er der i tiden op til høst en livlig diskussion blandt frøavlerne om frømarken skal skårlægges eller høstes direkte. Desværre er der ikke noget entydigt svar på det spørgsmål.

Hvad man gør i udlandet? Kan vi lære noget?

Vores største konkurrenter på frømarkederne er Oregon i USA og New Zealand. De skårlægger hele avlen. Så simpelt er det. I Oregon gør man det fordi vejret er til det. Det regner stort set ikke fra 1. juli til 1. september. Kombineret med en meget begrænset tørrekapacitet på den enkelte ejendom og store arealer med frø er skårlægning oplagt. Samtidig er hele maskinparken indrettet på den teknik. Stor kapacitet på skårlægning og pick-up skærebord på alle mejetærskere.

De samme forhold gør sig gældende på New Zealand med hovedvægt på manglende tørrekapacitet på den enkelte ejendom

Sådan er det ikke i Danmark. Vores klima er mere ustabil i høstperioden. Det skifter mellem sol og perioder med regn. Dermed kan en skårlagt afgrøde risikerer at ligge længere på skår end det er hensigtsmæssigt, med risiko for frøspild og gennemgroning. Høstmaskinerne i Danmark skal typisk håndtere mange forskellige afgrøder og derfor udstyret med et traditionelt

skærebord der ikke nødvendigvis er optimalt til at samle et skår op.

Modsat Oregon og New Zealand har danske frøavlere normalt en stor tørrekapacitet på deres bedrifter. Kombinerer man disse danske forhold bliver direkte høst en oplagt mulighed. Derfor høstes en del af vore frøarealer direkte i Danmark. Men det betyder ikke at det altid er en god ide.

Alle frøarter kan høstes direkte og alle frøarter kan skårlægges. Dog med visse vigtige undtagelser. Alm. rajgræs og rødsvingel der er vore største arter er oplagte at høste direkte. De er ikke særligt spildsomme op til høst og hvis de er gødet og vækstreguleret korrekt vil de være gået passende i leje. I den modsatte ende er hundegræs der er spildsom og altid afmodner uens. Den skal skårlægges.

Følgende faktorer afgør valg af høstmetode:

Direkte høst:

1. Tilstrækkelig tørrekapacitet
2. Ensartet afmodning m.m.
3. Gået passende i leje
4. God høstkapacitet

Skårlægning:

1. Ingen eller begrænset tørrekapacitet
2. Uens afmodning pga. jordbund, gødning
3. En meget stående afgrøde
4. Høstkapaciteten øges i en skårlagt afgrøde

1: Ved direkte høst vil vandprocenten i afgrøden være højere end hvis den var skårlagt. Derfor kræver direkte høst et effektivt tørreanlæg med stor kapacitet.

2: Hvis der er tørkeskader i dele af marken eller den ikke er gødet ensartet vil de områder modne først og have et forholdsvis stort dryssespild før resten af marken er klar.

3: En stående afgrøde vil alt andet lige have større risiko for dryssespild i forhold vækstforholdene omkring høst. Specielt kraftig blæst kan give stort tab.

4: Høstkapaciteten bliver mindre når der høstes direkte fordi vandprocenten er højere.

Vælger man at skårlægge hvornår skal det så ske?

Så tæt på høst som muligt, men tidligt nok til at undgå dryssespild. For tidlig skårlægning går ud over spireevnen, samtidig med at der er en ret stor tilvækst i den sidste del af frøfyldningsperioden så det koster udbytte og spireevne at skårlægge for tidligt og det vil koste når der omregnes til nomalkvalitet. Derfor skal der skårlægges når vandindholdet er 30-40 pct. Desto mere spildsom en art er desto før skal der skårlægges.

Hvis der høstes direkte hvornår er det så?

Vandprocenten må ikke komme under 20 pct. Det resterende vand skal fjernes på tørreriet. Risikoen for dryssespild stiger meget i sidste del af frøfyldningsperioden.

Indholdet af vand bestemmes let ved ovnprøven. Håndtærs 1 kg frø. Husk det skal vejes meget nøjagtig af. Læg det i en skål i ovnen ved ca. 120 gr og lad den stå en time. Udtag prøven og lad den køle af. Så vejer man igen nøjagtig og forskellen mellem 1. og 2. vejning ganger man med 100 (%) og dividerer med 1000 (Udgangsvægten) så har man vandprocenten.

Alternativt kontakt din konsulent. De kan se det på marken.

Hvordan du tørrer frø er beskrevet her.